# VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2025

Ålands tingsrätt
Ålands förvaltningsdomstol

# Innehållsförteckning

Lagmannens årsöversikt ..... 2
1. Domkretsen ..... 4
2. Domstolarnas personal ..... 4
3. Domstolarnas organisation ..... 4
4. Domstolarnas utrymmen ..... 5
5. Verksamhet och resultat ..... 5
Domstolarnas avgöranden ..... 6
5.1 Tingsrättens brottmål ..... 6
5.2 Tingsrättens tvistemål ..... 6
5.3 Tingsrättens ansökningsärenden ..... 6
5.4 Medlingar vid tingsrätten ..... 6
5.5 Åbo hovrätts ändringsprocent ..... 6
5.6 Delgivningsverksamhet ..... 7
5.7 Förvaltningsdomstolens avgöranden ..... 7
6. Utbildning ..... 7

# Lagmannens årsöversikt

Läget i omvärlden ingav även under verksamhetsåret 2025 stor oro. Det fullskaliga kriget i Ukraina fortsatte på sitt fjärde år. Donald Trumps återkomst som president för USA visade sig medföra att stor osäkerhet gällande USA:s engagemang i Nato och i stödet till Ukraina samt ytterligare stor osäkerhet inom ekonomin då höga tullar infördes.

I Finland återhämtade sig inte ekonomin på önskat sätt, vilket för Ålands tingsrätts del medförde att antalet inkomna konkurser fördubblades och även de summariska ärendena i någon mån. Antalet inkomna tvistemål ökade med 18 procent. Det ökade antalet inkomna mål och ärenden resulterade i handläggningstiderna överlag förlängdes. Såsom förutsågs i verksamhetsberättelsen för 2024 ökade antalet inkomna egentliga brottmål, ökningen var hela 32 procent. Glädjande var att tingsrätten kunde möta utmaningen bra och antalet avgjorda brottmål steg med 15 procent medan handläggningstiden sjönk litet. Antalet övriga inkomna straffrättsliga ärenden sjönk under året.

Tingsrättens alla tjänster vad besatta under verksamhetsåret vilket medfört att handläggningstiderna har varit på acceptabel nivå inom alla ärendegrupper.

Ålands förvaltningsdomstol var beviljad medel även för år 2025 för att anställa en extra ordinarie förvaltningsdomare, vilket var motiverat med beaktande av antalet anhängiga ärenden. Antalet inkomna ärenden år 2025 var hela 170 stycken vilket resulterade i att vid årsskiftet 2025-2026 fanns hela 207 ärenden anhängiga. Arbetsläget var otillfredsställande vilket resulterade i förvaltningsdomstolen erhöll tilläggsresurser för år 2026 för att arbeta bort ärendeanhopningen.

Domstolarnas ärendehantering blir mer och mer elektronisk. Tingsrätten handlade under året de flesta större ärendegrupper i ärendehanteringssystemet AIPA, som visat sig vara fungerande men definitivt inte tids- eller resursinbesparande varför personalen belastats. Utanför systemet handläggs ännu vissa mindre civilrättsliga ärendegrupper och de summariska ärenden samt tvångsmedelsärenden. Förvaltningsdomstolen handlägger fler och fler ärendegrupper i ärendehanteringssystemet HAIPA och avsikten är alla ärenden i slutet av år 2026 ska handläggas i HAIPA.

Domstolarnas uppgift är enligt arbetsordningen att inom domkretsen ge lagstadgat rättsskydd genom att avgöra de mål och ärenden som inlämnats för avgörande tillförlitligt, trovärdigt, snabbt och till skäliga kostnader. För att uppnå dessa mål krävs tillräckliga resurser i form av personal, ändamålsenliga utrymmen samt fungerande och tillförlitliga ärendehanterings- och övriga datasystem. Personalen vid domstolarna har visat förmåga att anamma nya arbetssätt och en vilja att fortbilda sig. Tyvärr uppfylls inte självsstyrelselagens för Åland krav på att fortbildning av statens personal på Åland ska ske på svenska. Det är speciellt oroande då kanslipersonalen på grund av språket inte kan ta del av den fortbildning som erbjuds i form av webinarier, frågekliniker och liknande.

Domstolarnas personal har genom sitt arbete och engagemang möjliggjort de resultat som uppnåtts. Införandet av nya ärendehanteringssystem och arbetssätt är tidvis belastande men förhoppningsvis upplevs ändå slutresultatet positivt och värt allt arbete. Ett stort tack alla i personalen för ert arbete vilket är en förutsättning för att ålänningarna och övriga som har ärenden vid domstolarna får det rättsskydd som de har rätt att förvänta sig.

Mariehamn 5 oktober 2026

Lagman Kristina Fagerlund

# 1. Domkretsen

Tingsrättens grunduppgift är att ge rättsskydd genom att avgöra inkomna tviste- och brottmål samt ansökningsärenden.

Förvaltningsdomstolens grunduppgifter är att ge rättsskydd genom att avgöra besvär över myndigheters beslut i förvaltningsärenden. Förvaltningsdomstolen handlägger också förvaltningstvistemål som gäller offentligrättslig betalningsskyldighet eller någon annan skyldighet eller rättighet som har sin grund i ett offentligt rättsförhållande.

Domstolarnas domkrets är landskapet Åland med dess sexton kommuner. Ålands befolkning uppgår till cirka 30 000 personer.

Ålands tingsrätt hör till Åbo hovrätts domkrets. De avgöranden som tingsrätten givit i egenskap av sjörätt överklagas till Helsingfors hovrätt.

Ålands förvaltningsdomstols avgöranden överklagas till högsta förvaltningsdomstolen i Helsingfors.

# 2. Domstolarnas personal

Vid domstolarna finns tretton ordinarie tjänster enligt följande:

- en lagman
- en förvaltningsdomare
- två tingsdomare
- två tingsnotarier
- en förvaltningssekreterare
- fem tingssekreterare
- en stämningsman.

Vid Ålands förvaltningsdomstol har under år 2025 funnits e.o. förvaltningsdomare.

Vid tingsrätten finns 40 nämndemän samt två ordinarie sjöfartsakkunniga och fyra suppleanter.

Vid förvaltningsdomstolen finns sakkunniga inom barnskydds-, adoptions-, specialomsorgs-, rusmedelsvård-, mental- och smittskyddärenden.

# 3. Domstolarnas organisation

Tingsrätten är förvaltningsmässigt ett chefsämbetsverk där lagmannen ensam avgör största delen av de förvaltningsrättsliga ärendena efter det att förvaltningssekreteraren förberett dem.

Lagmannen är administrativ chef även för förvaltningsdomstolen och sköter då en överdomares förvaltningsuppgifter.

Tingsrättens kansli fungerar även som förvaltningsdomstolens kansli.

Tingsrätten är uppdelad i rotlar. Rotel 1 innehas av lagmannen som utöver det administrativa uppgifterna även handlägger större delen av de egentliga tvistemålen.

Rotel 2 och 3 innehas av tingsrättens två tingsdomare och där handläggs alla brottmål. Rotel 2 handlägger även en del tvistemål, företagssaneringar och alla sjörättsmål. Rotel 3 handlägger även utsökningsbesvär.

Rotel 4 innehas av tingsnotarierna som erhåller sin domstolspraktik. Tingsnotarierna handlägger i huvudsak ansöknings- och konkursärenden samt mindre brottmål.

Förvaltningsdomaren är enligt lag även tingsdomare vid tingsrätten och innehar där rotel 5. Förvaltningsdomaren handlägger regelmässigt tvångsmedelsärenden och deltar ibland som medlem i fulltaliga sammansättningar.

En tingssekreterare är förordnad att handlägga de summariska ärendena med undantag för vräkningsärenden och hypotekstalan, vilka handläggs av tingsnotarierna. Samma tingssekreterare fungerar även som sekreterare vid förvaltningsdomstolen.

Tingsrättens kansli omhänderhar ekonomi- och personalförvaltning, utrymmen, datatjänster, kundbetjäning, säkerhet och delgivningar. Kanslienheten består av förvaltningssekreteraren, den arkivansvariga tingssekreteraren samt tre tingssekreterare och en stämningsman.

Förvaltningsdomaren är ordförande i förvaltningsdomstolen och fungerar oftast även som föredragande. Lagmannen fungerar som ordförande vid förvaltningsdomarens förfall.

# 4. Domstolarnas utrymmen

Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol har gemensamma utrymmen i statens ämbetshus vid Torggatan 16 A i Mariehamn. Ämbetshuset har genomgått mer grundläggande renoveringar under tiden december 2016 till januari 2021. Domstolarna fick tillgång de nya, renoverade utrymmen i december 2018.

# 5. Verksamhet och resultat

Målsättningen både för tingsrätten och förvaltningsdomstolen är att avgöra lika många mål som det kommit in. De vid resultatförhandlingarna överenskomna och de förverkligade siffrorna är följande:

| Inkomna ärenden under år 2025 | Avgjorda ärenden under år 2025 |
|---|---|
| 1905 | 1850 |
| Viktad arbetsmängd, inkomna ärenden år 2025 | Viktad arbetsmängd avgjorda ärenden år 2025 |
| 809 | 748 |
| Produktivitetsmål år 2025 | Produktivitetsmål år 2024 |
| 95 | 78 |
| Lönsamhet utan lokalhyror år 2025 | Lönsamhet utan lokalhyror år 2024 |
| 1032 | 1068 |

| | Målsättning | Förverkligat |
|---|---|---|
| Brottmål | 8,0 månader | 6,8 månader |
| Omfattande tvistemål | 14,0 månader | 10,5 månader |
| Insolvensärenden | 6,0 månader | 9,2 månader |
| Summariska ärenden | 2,5 månader | 3,0 månader |

| | | |
|---|---|---|
| Övriga ansökningsärenden | | 4,6 månader |

# Domstolarnas avgöranden

## 5.1 Tingsrättens brottmål

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 220 egentliga brottmål år 2025. Resultatet var 215 inkomna brottmål, vilket var 52 fler än året före då 163 ärenden inkom. Bedömningen var att 220 brottmål skulle avgöras men resultatet var 207 avgjorda brottmål, vilket var 27 fler än året före.

Bedömningen var att till tingsrätten skulle inkomma 19 andra straffrättsliga ärenden medan resultatet var 27 ärenden, vilket var ett mindre än året före. Antalet avgjorda uppskattades till 19 ärenden, men resultatet var 33 avgjorda ärenden, vilket var 14 fler än året före. Antalet tvångsmedelsärenden uppskattades till 55 men det inkom 40 ärenden, vilket var 15 färre än året före. År 2025 avgjordes 40 ärenden, vilket var 26 färre än året före.

## 5.2 Tingsrättens tvistemål

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 55 omfattande tvistemål år 2025. Resultatet var 53 omfattande tvistemål, vilket var åtta fler än året före då 45 mål kom in. Bedömningen var att 55 tvistemål skulle avgöras medan 43 avgjordes vilket var sex färre än året före.

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 1 100 summariska ärenden år 2025. Resultatet var 1 241 summariska ärenden, vilket var 36 flera ärenden än året före. Bedömningen var att 1 100 summariska ärenden skulle avgöras, men resultatet var hela 1 204 avgjorda vilket var 36 fler än året före.

## 5.3 Tingsrättens ansökningsärenden

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 60 äktenskapsskillnadsärenden år 2025. Resultatet var 79 äktenskapsskillnadsärenden, vilket var sju fler färre än 2025. Bedömningen var att 60 äktenskapsskillnadsärenden skulle avgöras, men resultatet var 79 avgjorda, vilket var tre fler än året före.

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 215 övriga ansökningsärenden år 2025. Resultatet var 211 övriga ansökningsärenden, vilket var 13 fler än föregående år. Bedömningen var att 215 övriga ansökningsärenden skulle avgöras men resultatet var 203 avgjorda, vilket var 26 fler än året före.

Bedömningen vid resultatförhandlingarna var att det skulle inkomma 5 skuldsaneringsärenden år 2025, men det inkom fyra ärenden, ett mindre än året före. Bedömningen var att 5 skuldsaneringsärenden skulle avgöras och fyra ärenden avgjordes, vilket var lika många som året före.

## 5.4 Medlingar vid tingsrätten

Under året hölls medling i två vårdnadsärenden, som båda avgjordes inom ramen för medlingen.

## 5.5 Åbo hovrätts ändringsprocent

Åbo hovrätt har under år 2025 avgjort 48 ärenden från Ålands tingsrätt. Hovrätten ändrade inte alls i 13 procent av avgörandena. Hovrätten ändrade i 19 procent av avgörandena bara motiveringarna, i 6 procent slutresultatet och motiveringarna på grund av ny värdering av bevisningen, i 19 procent ändrades slutresultatet och motiveringarna av annat skäl och i 2 procent rörde ändringen bara en för slutresultatet oväsentlig del. Två mål upptogs inte till prövning, två mål återförvisades och i 6 procent fastställdes en förlikning. I ett ärende förföll givande av utlåtande. Hovrätten beviljade inte tillstånd till fortsatt handläggning i 25 procent av avgörandena.

## 5.6 Delgivningsverksamhet

Domstolarna har en stämningsman. Under år 2025 inkom sammanlagt 1 906 delgivningsärenden, varav 1 757 delgavs medan det i 144 fall meddelades hinder.

## 5.7 Förvaltningsdomstolens avgöranden

Till förvaltningsdomstolen inkom under året 170 mål medan 96 ärenden avgjordes, medan motsvarande siffror år 2024 var 81 ankomna ärenden och 97 avgjorda. Medelhandläggningstiden för avgörande av ärendena har förkortats marginellt från 20,4 månader år 2024 till 20,2 månader 2025.

Under år 2025 anfördes besvär i en handfull ärenden till högsta förvaltningsdomstolen över förvaltningsdomstolens beslut. I ett ärende ändrade högsta förvaltningsdomstolen det beslut som förvaltningsdomstolen hade fattat.

# 6. Utbildning

Domstolarna ordnade en egen endags internutbildning i användningen av PDF Exchange. Domstolarnas personal deltog år 2025 i utbildning under sammanlagt 16,70 dagar, vilket ger ett medeltal om 2,29 dagar per person. Fördelningen av fortbildningsdagar mellan domar- och kanslipersonal är att domarna hade 3,21 dagar per person medan kanslipersonalen hade 1,37 dagar i genomsnitt. I antalet utbildningsdagar för domarna ingår assessorns utbildningsdagar. Grunden till denna skillnad ligger i avsaknaden av svenskspråkig utbildning för kanslipersonalen. Sammanlagt hade personalen under år 2025 använt 233,80 timmar för utbildning.

Verksamhetsberättelsen handlagd vid personalmöte 12.10.2026.

Fagerlund Kristina 91393224H

Digitalt signerad av Fagerlund Kristina 91393224H
DN: cn=Fagerlund Kristina 91393224H, c=FI, o=Ålands tingsrätt
Datum: 2026.10.16 13:51:30 +03'00'

Kristina Fagerlund, lagman